

УДК 351.851:373.5(477):340

DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.25.2020.213668>

Крилошанська Леся Ігорівна

*аспірант Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України*

ORCID: 0000-0001-8298-9008

e-mail: publicadmin@ukr.net

СИСТЕМА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВИТИ В УКРАЇНІ: ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

З’ясовано зміст та завдання системи профільної середньої освіти, яка передбачає індивідуальне та диференційоване засвоєння знань учнями 10 – 12-х класів за інтересами, компетентностями та планами щодо подальшої самореалізації. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення процесу реформування змісту середньої освіти в Україні та її профілізації. Зазначено, що його основу становлять Конституція України, Закони України “Про освіту”, “Про повну середню освіту”, Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 р.

Ключові слова: освіта; середня освіта; профільна освіта; професійна освіта; Україна.

Постановка проблеми. Система середньої освіти повинна формувати підвалини ціннісних орієнтацій індивіда, виявляти його індивідуальні здібності та потреби, виховувати всебічно розвинену, освічену людину, готову до самореалізації в житті. Зміст середньої освіти України на сьогодні, на жаль, не відповідає викликам часу. Він не враховує індивідуальних особливостей учнів, не зорієнтований на формування творчого потенціалу та формування системи знань за інтересами, а навчальний процес переобтяжений другорядним фактологічним матеріалом і надмірно регламентований. Це обумовлює потребу пошуку і впровадження нових підходів в організації навчального процесу в середній школі, які б враховували індивідуальні особливості, інтереси і потреби учнів, були спрямовані на формування особистісно орієнтованого навчання. Одним із таких підходів є профілізація середньої освіти, яка здатна забезпечити глибоку, спеціалізовану загальну підготовку, доступ до якісної освіти відповідно до індивідуальних нахилів та потреб учнівської молоді.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема профілізації середньої освіти в Україні стала предметом досліджень українських науковців. Зокрема, теоретичні та концептуальні засади профільного навчання досліджували: Н. Бібік, М. Бурда, С. Вольянська. Проблеми профільного навчання у вітчизняній педагогіці проаналізували: О. Адаменко, В. Кизенко, А. Самодрин, Б. Федоришин. Етапи становлення та розвитку

профільного навчання висвітлені у працях Г. Ващенко, М. Гончарова. Дидактичні засади профільного навчання учнів приватних загальноосвітніх навчальних закладів дослідила Н. Дмитренко.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Проблеми профільного навчання в Україні здебільшого висвітлені у дослідженнях українських науковців у галузі педагогіки. Проте запровадження профільної середньої освіти є одним із пріоритетних завдань державної освітньої політики. Тому є доцільним у межах науки державного управління дослідити правові основи запровадження профілізації системи середньої освіти України.

Метою статті є проаналізувати правове забезпечення запровадження системи профільної середньої освіти в Україні.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 53 Конституції України, кожен має право на освіту. Повна загальна середня освіта є обов'язковою. Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних та комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам [1].

Проте на сьогодні існує низка проблем, які впливають на якісні показники у системі середньої освіти в Україні. Серед них:

- суперечності між Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти та реальними якісними характеристиками і результатами навчальної діяльності;

- недосконалість змісту шкільної освіти, зокрема: недостатня його орієнтованість на формування в учнів здатності використовувати здобуті знання у практичній діяльності та професійній самореалізації;

- превалювання теоретичних знань в учнів над практичними вміннями та навиками, нездатність вирішувати проблемні ситуації.

Окрім цього, впродовж багатьох років спостерігалось посилення таких негативних тенденцій у системі освіти, як:

- зменшення обсягів фінансування;

- зниження соціального статусу та престижності професії вчителя;

- незадовільне матеріальне забезпечення шкіл;

- бюрократизація системи управління освітою.

Ці тенденції та погіршення показників конкурентоспроможності й інноваційної привабливості системи середньої освіти України зумовили необхідність докорінного її реформування. У 2017 р. Міністерство освіти і науки України (далі – МОН України) затвердило єдину Комунікаційну стратегію, суть її корелюється з чотирма пріоритетами діяльності МОН України, визначеними до 2020 р.:

- реформа середньої освіти “Нова українська школа”;

- модернізація професійно-технічної освіти;

- забезпечення якості вищої освіти;

– створення нової системи управління та фінансування науки [2].

Реформування змісту загальної середньої освіти в Україні на сьогодні відбувається у межах Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року [3]. Нею передбачено розроблення принципово нових державних стандартів загальної середньої освіти, які повинні ґрунтуватися на компетентнісному та особистісно-орієнтованому підході до навчання, враховувати вікові особливості психофізичного розвитку учнів, передбачати здобуття ними умінь і навиків, необхідних для успішної самореалізації у професійній діяльності, особистому житті, громадській активності. Метою реформи системи освіти в Україні є створити умови для особистісного розвитку і творчої самореалізації кожного громадянина України, сформувати покоління, здатне навчатися впродовж життя, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства; сприяти консолідації української нації, інтеграції України у європейський і світовий простір як конкурентоспроможної держави.

Відповідно до зазначеної вище концепції, профільна освіта – це процес індивідуального та диференційованого засвоєння знань, основоположними ідеями якого є навчання учнів 10 – 12-х класів за:

- інтересами;
- компетентностями;
- планами щодо самореалізації [4].

Таке трактування змісту профільного навчання поділяє низка українських науковців. Зокрема, О. Бугайов стверджує, що профільне навчання – тип диференціації та індивідуалізації навчання, за якого максимально враховуються інтереси, нахили та здібності учнів до певного виду діяльності [5]. Н. Побірченко вважає, що профільне навчання – це диференційоване за змістом навчання, у якому враховуються, насамперед, основні запити і професійні плани учнів [6]. На думку Р. Бессонова, профільне навчання – освітній процес у профільних класах ліцеїв та гімназій, спрямований на інтенсифікацію соціально-професійного самовизначення старшокласників шляхом диференціації навчання на підставі врахування здібностей та інтересів [7]. С. Максименко стверджує, що профільна підготовка як система має істотні відмінності від загальноосвітньої підготовки і вимагає необхідності орієнтації у світі професій та знання про їх вимоги до особистості [8]. Б. Ренькас сутнісними особливостями профільного навчання вважає: забезпечення диференціації та індивідуалізації навчання; врахування інтересів, нахилів, здібностей; забезпечення умов для професійного самовизначення старшокласників [9].

Серед основних завдань профільного навчання можна виділити:

– створення умов для врахування й розвитку навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів старшої школи в процесі їхньої загальноосвітньої підготовки;

– забезпечення наступності між загальною середньою та професійною освітою, можливості отримати професію;

– сприяння професійній орієнтації і самовизначенню старшокласників, соціалізації учнів незалежно від місця проживання, стану здоров'я тощо;

– здійснення психолого-педагогічної діагностики щодо визначення готовності до прийняття самостійних рішень, пов'язаних із професійним становленням;

– сприяння у розвитку творчої самостійності, формуванні системи уявлень, ціннісних орієнтацій, дослідницьких умінь і навиків, які забезпечать випускнику школи можливість успішно самореалізуватися;

– продовження всебічного розвитку учня як цілісної особистості, його здібностей і обдарувань, його духовності й культури, формування громадянина України, здатного до свідомого суспільного вибору [10].

Реформування структури загальної середньої освіти, відповідно до реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року, передбачає перехід до 12-річної середньої школи із трирічною профільною школою академічного або професійного спрямування. Профільна школа академічного спрямування, як передбачається, сприятиме забезпеченню поглибленого вивчення окремих шкільних предметів із урахуванням здібностей та освітніх потреб учнів і продовженню їх навчання у закладах вищої освіти (далі – ЗВО), а професійного спрямування – здобуттю першої професії та можливості вступу до ЗВО.

Запровадження профільної ланки середньої освіти заплановано на третьому етапі реалізації зазначеної вище концепції. Зокрема, впродовж 2023 – 2029 рр. передбачено: розробити, затвердити (2023 р.) та запровадити (2027 – 2029 рр.) новий державний стандарт профільної освіти з урахуванням компетентностей, необхідних для успішної самореалізації особистості, що сприятиме створенню передумов для скорочення тривалості (навантаження) бакалаврських програм вищої освіти в середньому на 45 кредитів; сформувати мережу профільних шкіл (2025 р.); створити систему незалежного оцінювання випускників профільної школи професійного спрямування [11].

До цього періоду першочерговими завданнями у процесі реформування середньої освіти передбачено: створення належного нормативно-правового забезпечення функціонування і розвитку системи середньої освіти; реформування початкової та базової ланок системи середньої освіти з урахуванням компетентностей, необхідних для успішної самореалізації особистості. Відповідно до завдань першого етапу реалізації вказаної концепції (2017 – 2018 рр.), було прийнято новий Закон України “Про освіту”, ст. 10 якого визначено три рівні середньої освіти:

– початкова освіта (тривалістю чотири роки);

– базова середня освіта (тривалістю п'ять років);

– профільна середня освіта (тривалістю три роки) [12].

Здобуття профільної середньої освіти, згідно із цим законом, передбачає два спрямування:

– академічне – профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, і поглибленого вивчення окремих предметів із урахуванням здібностей та освітніх потреб здобувачів освіти з орієнтацією на продовження навчання на вищих рівнях освіти;

– професійне – орієнтоване на ринок праці профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, та професійно орієнтованого підходу до навчання з урахуванням здібностей і потреб учнів [13].

Засади функціонування, розвитку і профілізації системи середньої освіти в Україні визначає прийнятий 16 січня 2020 р. у межах освітньої реформи Закон України “Про повну загальну середню освіту”. Він передбачає рівний доступ дітей до повної загальної середньої освіти (зокрема для учнів із особливими освітніми потребами) та здобуття середньої освіти на трьох рівнях:

– початкова освіта – перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання особою вимог до результатів навчання, що визначені державним стандартом початкової освіти і здобувається протягом чотирьох років;

– базова середня освіта – другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання особою вимог до результатів навчання, що визначені державним стандартом базової середньої освіти і здобувається протягом п’яти років;

– профільна середня освіта – третій рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання особою вимог до результатів навчання, що визначені державним стандартом профільної середньої освіти і здобувається протягом трьох років.

Закон запроваджує право учнів обирати курси, навчальні предмети (інтегровані курси) і є правовим механізмом формування гнучкої системи навчання учнів із урахуванням індивідуальних потреб і талантів. Також законом передбачено запровадження *трьох адаптаційних циклів навчання*:

– 1 – 2 класи – адаптаційно-ігрового;

– 5 – 6 класи – адаптаційного;

– 10 клас – профільно-адаптаційного [14].

Ці періоди, на думку розробників закону, є найбільше вразливими для дітей упродовж шкільного життя. Відтепер це обов’язково враховуватиметься при плануванні навчання у школах.

Згідно з Планом заходів на 2017 – 2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа”, передбачено:

– на II квартал 2020 р. розробити та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проект державного стандарту профільної середньої освіти, а на грудень 2020 р – типові освітні програми профільної середньої освіти;

– затвердити стандарти профільної середньої освіти на компетентнісній основі (2023 р.);

– не пізніше 2025 р. сформувати мережу закладів III рівня (профільної школи);

– створити систему незалежного оцінювання професійних кваліфікацій випускників професійного профілю старшої школи;

– не пізніше 2027 р. запровадити профільну школу за новими освітніми стандартами на компетентнісній основі. Скоротити тривалість (навантаження) бакалаврських програм вищої освіти в середньому на 45 кредитів [15].

Відповідно до засад реформування середньої школи, в межах Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року старшокласник зможе обирати одне з двох спрямувань навчання:

– академічне, із поглибленим вивченням окремих предметів із орієнтацією на продовження навчання в університеті;

– професійне, яке поряд зі здобуттям повної загальної середньої освіти забезпечує отримання першої професії (не обмежує можливість продовження освіти).

Здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням буде здійснюватися в академічних ліцеях – в окремих закладах освіти. Планується створити мережу академічних ліцеїв на зразок мережі професійних ліцеїв, тобто третій ступінь школи буде відокремлено від другого ступеня. В академічних ліцеях перший рік навчання буде перехідним. На цьому етапі учень ще зможе змінити профіль навчання. Учні матимуть право обирати не лише предмети, а й рівні їхньої складності. Випускники академічних ліцеїв будуть проходити державну підсумкову атестацію у формі зовнішнього незалежного оцінювання. Профільну середню освіту за професійним спрямуванням здобуватимуть у професійних ліцеях та профільних коледжах. Випускники професійних ліцеїв та коледжів будуть проходити державну підсумкову атестацію у формі зовнішнього незалежного оцінювання. За умови успішного проходження державної підсумкової атестації (далі – ДПА) у формі зовнішнього незалежного оцінювання (далі – ЗНО) випускники професійних ліцеїв та коледжів зможуть вступати до закладів вищої освіти, а випускники коледжів – навчатися у ЗВО за скороченою програмою (табл. 1) [16].

Таблиця 1

Академічний та професійний напрями профільного навчання

Напря́м	Орієнта́ція	Типи профільних закладів	Форма ДПА старшокласників
Академічний	На продовження навчання у ЗВО	Академічні ліцеї	ЗНО
Професійний	На здобуття старшокласниками першої професії	Професійні ліцеї Професійні коледжі Професійні технікуми	

Професійні ліцеї, коледжі та технікуми будуть навчальними закладами, у яких отримуватимуть загальну середню освіту й одночасно здобуватимуть робітничу професійну кваліфікацію чи кваліфікацію молодших спеціалістів. Вони замінять сучасні професійно-технічні училища. Проте нововведення Закону “Про освіту”, пов’язані із 12-річною профільною школою, неможливо буде реалізувати без реформування системи професійної освіти. З огляду на це, одночасно з реформуванням системи повної середньої освіти необхідно реформувати професійну освіту, яка вже давно перебуває у кризовому стані. Йдеться про училища, ліцеї та технікуми, створені в період СРСР для підготовки кадрів для заводів та фабрик, що не відповідає сучасним потребам ринку праці. Для цього необхідно розробити та прийняти закон про професійну освіту, який би узгоджувався із нормами Закону України “Про освіту”, унеможлилював дублювання профільної та професійної освіти, визначав засади функціонування і розвитку системи професійної (професійно-технічної) освіти в контексті створення умов для професійної самореалізації особистості та забезпечення потреб суспільства і держави у кваліфікованих робітниках.

Передумовами, що забезпечать перехід до профільного навчання у закладах загальної середньої освіти, на думку освітян, можуть стати:

1. Допрофільна підготовка учнів (зокрема, 8 та 9 класів) задля психолого-педагогічної підготовки до старшої школи через:

- факультативи;
- гуртки за інтересами;
- олімпіади;
- курси;
- шкільні наукові товариства.

2. Наступність і послідовність навчальних програм.

3. Відповідність варіативної складової Типового навчального плану інтересам старшокласників.

4. Соціопитування школярів, їхніх батьків та вчителів щодо внесення змін до варіативної складової навчального плану шляхом:

- тестувань;
- співбесід зі школярами;
- анкетування.

5. Інформування батьків про наявні та потенційні профілі навчання у школі.

6. Поглиблене вивчення окремих навчальних предметів у:

- початковій школі;
- базовій середній школі.

7. Врахування кон’юнктури ринку праці на таких рівнях:

- національний;
- регіональний.

8. Забезпеченість освітнього закладу:

- кадрова;
- матеріальна;

- фінансова;
- навчально-методична;
- технічна [17].

Висновки і перспективи подальших розвідок.

1. Кризовий стан та виклики часу зумовили реформу змісту середньої освіти в Україні на основі компетентнісного та особистісно орієнтованого підходів до навчання, орієнтації на здобуття учнями умінь та навиків, необхідних для успішної самореалізації в професійній діяльності.

2. Одним із напрямів модернізації та удосконалення системи середньої освіти в Україні є забезпечення здобуття у школі відповідних якісних вмінь та компетентностей для роботи, інноваційної діяльності та активного громадянства шляхом впровадження профільної ланки освіти. Зміст профілізації середньої освіти передбачає запровадження процесу індивідуального та диференційованого засвоєння знань учнями 10 – 12-х класів за інтересами, компетентностями, планами щодо самореалізації.

3. Правовим підґрунтям профілізації системи середньої освіти в Україні є Конституція України, Закони України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року. Для ефективного реформування загальної середньої освіти із впровадженням профільної складової необхідно втілити в життя норми Закону України “Про повну загальну середню освіту”, розробити та прийняти новий закон про професійну освіту.

Предметом подальших наукових досліджень у цьому напрямі стануть зміст та форми організації профільного навчання в середній школі.

Список використаної літератури

1. Конституція України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 15.02.2020).
2. Комунікаційна стратегія МОН 2017 – 2020 : схвалено рішенням колегії МОН № 4/1-15 від 26.05.2017 р. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/komunikacijna-strategiya-mon-2017-2020.pdf> (дата звернення: 15.02.2020).
3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 988-р від 14.12.2016 р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/nras/249613934> (дата звернення: 15.02.2020).
4. Там само.
5. Бугайов О. І. Диференціація навчання у загальноосвітній школі : метод. реком. Київ : Освіта, 1992. С. 9, 10.
6. Побірченко Н. А. Формула успіху. Профільне навчання: теорія і практика. Київ : Вид. дім “Шкільний світ”, 2005. С. 17.
7. Бессонов Р. В. Інтенсифікація і оптимізація процесу навчання учнів профільних класів // Педагогіка. 2007. № 1. С. 29.

8. Максименко С. Психологічний супровід профільного навчання. Теоретичні основи // Директор школи, ліцею, гімназії. 2005. № 5. С. 27, 28.

9. Ренькас Б. М. Місце та роль профільного навчання в розвитку сучасних загальноосвітніх шкіл // Вісник Житомирського державного університету. 2010. Вип. 49. С. 118-122. (Серія “Педагогічні науки”).

10. Концепція профільного навчання в старшій школі. URL : http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/37784 (дата звернення: 14.02.2020).

11. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти...

12. Про освіту : Закон України // Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38/39. Ст. 380.

13. Там само. Ст. 380.

14. Про повну загальну середню освіту : Закон України. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH7VG00A.html (дата звернення: 14.02.2020).

15. План заходів на 2017 – 2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 903-р від 13.12.2017 р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-na-20172029-roki-iz-zaprovadzhennya-koncepciyi-realizaciyi-derzhavnoyi-politiki-u-sferi-reformuvannya-zagalnoyi-serednoyi-osviti-nova-ukrayinska-shkola> (дата звернення: 15.02.2020).

16. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <https://www.kmu.gov.ua/app/media/reforms> (дата звернення: 14.02.2020).

17. Якою вбачають профільну школу за десять років. URL : <http://osvita.smila.com/organizacija-profilnogo-navchannja/3585-jakoju-vbachaju-t-profilnu-shkolu-za-desjat-rokiv> (дата звернення: 14.02.2020).

Статтю подано: 16.03.2020

Статтю схвалено: 05.05.2020

Kryloshanska Lesia Ihorivna

Postgraduate student of Lviv Regional Institute of Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0001-8298-9008

e-mail: publicadmin@ukr.net

PROFESSIONAL SECONDARY EDUCATION SYSTEM IN UKRAINE: LEGAL SUPPLY

Problem setting. Nowadays the content of secondary education in Ukraine does not take into account individual characteristics of the students and it is not focused on the formation of creative potential and system of knowledge by interests, the educational process is overburdened with secondary factual material and is overly regulated. It necessitates the search and implementation of new

approaches to organization of educational process in high school. One of such approaches is career counselling for secondary school students that provides thorough and specialized general education, access to quality education in accordance with the individual skills and needs of the student youth.

Recent research and publications analysis. The problem of career counselling for secondary school students in Ukraine has become the subject of research by Ukrainian scholars. In particular, theoretical and conceptual foundations of career counselling training were investigated by N. Bibik, M. Burda, S. Volyanskaya, O. Adamenko, V. Kizenko, A. Samodrin, B. Fedorishin, G. Vashchenko, M. Goncharov, N. Dmitrenko.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The introduction of specialized secondary education is one of the priorities of public education policy. Therefore, it is advisable to investigate the legal bases for introducing career counselling for secondary education system in Ukraine within the science of public administration.

The aim of the article is to analyze the legal support for the introduction of career counselling for secondary education system in Ukraine.

Paper main body. According to Article 53 of the Constitution of Ukraine everyone has the right to education. However, the deterioration of indicators of competitiveness and the innovative attractiveness of secondary education system in Ukraine need a thorough reform within the framework of the Concept of Implementation of the State Policy for the Reform of General Secondary Education “New Ukrainian School” for the period up to 2029. The aim of the reform of the education system in Ukraine is to create the conditions for personal development and creative self-realization of every citizen of Ukraine, to create generations capable of learning throughout life, to create and develop the values of civil society.

In accordance with the objectives of the first phase of implementation of the Concept (2017 – 2018), a new Law of Ukraine “On Education” was adopted, Article 10 of which defines three levels of secondary education: primary education lasting four years; basic secondary education lasting five years; specialized secondary education lasting three years. At the third stage of the Concept implementation (2023 – 2029), it is planned to introduce a specialized level of secondary education – a process of individual and differentiated learning, the basic ideas of which are the education of students in grades 10 – 12 by: interests; competencies; plans for self-realization.

According to the Law of Ukraine “On Education”, obtaining a specialized secondary education involves two directions:

– academic – specialized education based on the combination of the content of education which is defined by the standards of secondary specialized education, and in-depth study of individual subjects taking into account the abilities and educational needs of education recipients focusing on continuing education at higher levels of education;

– professional – labor market oriented specialized education based on a combination of educational content defined by the standard of secondary

specialized education and a professionally oriented approach to learning taking into account the abilities and needs of students.

Conclusions of the research and prospects for further studies.

1. The crisis and the challenges of the problem have led to the reform of the content of secondary education in Ukraine on the basis of competent and personally oriented approaches to learning; orientation to the acquisition of skills necessary for successful students self-realization in their professional activity.

2. One of the directions of modernization and improvement of the secondary education system in Ukraine is to ensure the acquisition of appropriate qualitative skills and competences at school needed for work, innovation and active citizenship through the introduction of a specialized link education. The content of career counselling for secondary education involves the introduction of the process of individual and differentiated learning of students in grades 10 – 12 by interests, competencies and plans for self-realization.

3. The legal basis for career counselling for secondary education system in Ukraine is the Constitution of Ukraine, the Laws of Ukraine “On Education”, “On Complete General Secondary Education”, the Concept of the implementation of state policy in the field of reforming general secondary education “New Ukrainian School” for the period up to 2029. For the effective reform of the general secondary education with the introduction of the career counselling component it is necessary to implement the provisions of the Law of Ukraine “On comprehensive general secondary education”, to develop and adopt the new Law of Ukraine “On Vocational Education”.

The subject of further scientific research in this area will be the content and forms of organization of specialized education in secondary school.

Key words: education; secondary education; specialized education; vocational education; Ukraine.

References

1. Konstytutsiia Ukrainy. (1996). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-bp> [in Ukrainian].
2. Komunikatsiina stratehiia MON 2017 – 2020. (2020). URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/komunikaczijna-strategiya-mon-2017-2020.pdf> [in Ukrainian].
3. Kontseptsiiia realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity “Nova ukrainska shkola” na period do 2029 roku. № 988. (2016) [in Ukrainian].
4. Ibid.
5. Buhajov, O. I. (1992). *Dyferentsiatsiia navchannia u zahalnoosvitnij shkoli*. Kyiv: Osvita. pp. 9, 10 [in Ukrainian].
6. Pobirchenko, N. A. (2005). *Formula uspihku. Profilne navchannia: teoriia i praktyka*. Kyiv: Vyd. dim “Shkilnyj svit”. pp. 17 [in Ukrainian].
7. Biessonov, R. V. (2007). Intensyfikatsiia i optymizatsiia protsesu navchannia uchniv profilnykh klasiv. *Pedahohika*, vol. 1, pp. 29 [in Ukrainian].

8. Maksymenko, S. (2005). Psykholohichni suprovid profilnoho navchannia. Teoretychni osnovy. *Dyrektor shkoly, litseiu, himnazii*, vol. 5, pp. 27 [in Ukrainian].

9. Renkas, B. M. (2010). Mistse ta rol profilnoho navchannia v rozvytku suchasnykh zahalnoosvitnykh shkil. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo universytetu*, Issue 49, pp. 119 [in Ukrainian].

10. Kontseptsiiia profilnoho navchannia v starshii shkoli. (2019). URL : osvita.ua/legislation/Ser_osv/37784 [in Ukrainian].

11. Kontseptsiiia realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity...

12. Pro osvitu. (2017) [in Ukrainian].

13. Ibid.

14. Pro povnu zahalnu seredniu osvitu. (2019) [in Ukrainian].

15. Plan zakhodiv na 2017 – 2029 roky iz zaprovadzhennia Kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity “Nova ukrainska shkola”. № 903-r. (2017) [in Ukrainian].

16. *Nova ukrainska shkola: kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly*. (2019). URL : <https://www.kmu.gov.ua/app/media/reforms> [in Ukrainian].

17. *Yakoiu vbachaiut profilnu shkolu za desiat rokiv*. URL : <http://osvita.smila.com/organizacija-profilnogo-navchannja/3585-jakoiu-vbachajut-profilnu-shkolu-za-desjat-rokiv> [in Ukrainian].

Paper submitted: 16.03.2020

Paper accepted: 05.05.2020

Цитування: Крилошанська Л. І. Система профільної середньої освіти в Україні: правове забезпечення // Демократичне врядування : наук. вісн. Вип. 1(25) / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2020. URL : www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.25.2020.213668>).

Citation: Kryloshanska, L. I. (2020). Professional secondary education system in Ukraine: legal supply. *Democratic governance*, Issue 1(25). URL : www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.25.2020.213668>).